

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER

Våren 2010 - Mandag 1. mars

Kl. 09.00-17.00

Offentligrettslige fag

Fra forvaltningsretten og sivil- og straffeprosessen:

Gi en oversikt over rettsreglene som gjennomfører det kontradiktoriske prinsippet i norsk forvaltnings- og domstolsprosess.

Fra statsforfatningsretten og rettskildelæren:

I en tid da det var merkbar interesse for demonutdrivelse gjorde aviser og kringkasting et nummer av at en utenlandsk predikant kom til Norge for å hjelpe et medlem av en religiøs sekt som sekten mente var besatt. Regjeringen fant å måtte stoppe seremonier med demonutdrivelse, som den mente var usmakelige, helseskadelige og kvinneundertrykkende. Etersom Stortinget hadde tatt to ukers påskeferie, forbød Regjeringen fredag før palmesøndag ved provisorisk anordning demonutdrivelse ved håndspåleggelse, bønn eller lignende virksomhet, uansett om "utdrivelsen" skjedde i religiøs hensikt. Anordningen satte straff for å overtre forbudet. Sekten reagerte på forbudet, som etter dens mening grep inn i sektens religionsutøvelse. Derfor kom predikantene til landet likevel, og han satte i verk demonutdrivelsen på velkomstmøtet. Han ble tiltalt for det. Predikanten og sekten forsvarte seg med at Grunnloven § 17 ikke hjemlet anordningen, dels fordi den hadde et innhold som lå utenfor Regjeringens felt, dels fordi den ikke kunne gis i den situasjonen som forelå, og dels fordi anordningen stred både mot Grunnloven § 2 og mot Grunnloven § 96. Fra Regjeringens side ble det svart at predikanten og sekten feiltolket så vel § 2 som § 17 og § 96.

1. Si hvilke temaer i Grunnloven § 2, § 17 og § 96 som du må drøfte for å kunne ta stilling til:
 - a. om den provisoriske anordningen kunne gis i en påskeferie?
 - b. om anordningen kunne angå et forhold som demonutdrivelse?
 - c. om anordningen var i strid med § 2?
 - d. om anordningen stred mot § 96?

2. Ta kort stilling til spørsmål 1 a-d, og forklar om tolkingsresultatene dine skyldes presiserende tolking (å ta loven på ordet), innskrenkende tolking, utvidende tolking, analogi eller antitese?

Begge deloppgavene skal besvares.

Privatrettslige fag

Fra kjøpsretten:

Kari Ås kjøpte høsten 2005 en bil av firma Ole Vold AS. Kontrakten ble skrevet den 15. september, men bilen ble ikke levert før den 15. oktober, da Kari kom hjem fra tre ukers ferie i syden. Bilen var en demonstrasjonsbil som ved salget var gått 10.000 km, men selgeren opplyste at Kari ville få samme rettigheter som om bilen var ny.

Det viste seg kort tid etter leveringen at bilen hadde mangler som ledet til mange og lange verkstedopphold. Ole Vold AS reparerte imidlertid manglene etter hvert, selv om det tok tid. Det eneste han ikke klarte å få has på var en lekkasje ved høyre bakdør, som førte til at baksetet på den siden ble fuktig når det regnet.

Bortsett fra lekkasjen var bilen tilsynelatende i orden høsten 2007. Kari var imidlertid redd for at en bil som hadde voldt henne så mange problemer hittil, ville fortsette med å gjøre det. Hun krevde derfor å heve kjøpet, idet hun mente at denne risikoen og lekkasjen hver for seg var tilstrekkelig til at kjøpet kunne heves, og i alle fall måtte hun kunne heve hvis disse to momenter ble sett i sammenheng.

Ole Vold mente at Kari ikke hadde rett til å heve kjøpet. Den lille lekkasjen var ikke mer enn man måtte regne med når man kjøpte en demonstrasjonsbil, og de feil som for øvrig var oppstått, var nå reparert.

I alle fall var hevingskravet han mottok den 10. oktober for sent fremsatt. Bilen hadde vært klar til levering hos ham den 25. september, og dette måtte være utgangspunktet for den absolutte reklamasjonsfrist.

Den 1. november 2007 brant Karis garasje med bilen inni opp. Kari mente at dette var henne uvedkommende, da hun allerede hadde hevet kjøpet. Verken Ole Vold AS eller Kari hadde noen forsikring som kunne dekke skaden på bilen.

Drøft og løs de rettsspørsmål oppgaven reiser.

Fra erstatningsretten utenfor kontrakt:

Om erstatningen:

- (1) Hvilke regler gjelder i erstatningsretten om erstatning for ikke-økonomisk tap? Redegjør for innholdet i reglene.
- (2) Redegjør for reglene om skadelidtes medvikning og reglene om lempning i erstatningsretten.

Fra arveretten:

Redegjør for reglene om ektefellers arverett.

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER HØSTEN 2009

Torsdag 29. oktober: kl. 0900-1700

Fra rettskildelæren/avtaleretten:

Redegjør for hovedprinsippene om lovtolkning og avtaletolkning, og påpek likheter og ulikheter.

Fra kjøpsretten:

"Kari Ås kjøpte høsten 2005 en bil av firma Ole Vold AS. Kontrakten ble skrevet den 15. september, men bilen ble ikke levert før den 15. oktober, da Kari kom hjem fra tre ukers ferie i syden. Bilen var en demonstrasjonsbil som ved salget var gått 10.000 km, men selgeren opplyste at Kari ville få samme rettigheter som om bilen var ny.

Det viste seg kort tid etter leveringen at bilen hadde mangler som ledet til mange og lange verkstedopphold. Ole Vold AS reparerte imidlertid manglene etter hvert, selv om det tok tid. Det eneste han ikke klarte å få has på var en lekkasje ved høyre bakhjør, som førte til at baksetet på den siden ble fuktig når det regnet.

Bortsett fra lekkasjen var bilen tilsynelatende i orden høsten 2007. Kari var imidlertid redd for at en bil som hadde voldt henne så mange problemer hittil, ville fortsette med å gjøre det. Hun krevde derfor å heve kjøpet, idet hun mente at denne risikoen og lekkasjen hver for seg var tilstrekkelig til at kjøpet kunne heves, og i alle fall måtte hun kunne heve hvis disse to momenter ble sett i sammenheng.

Ole Vold AS mente at Kari ikke hadde rett til å heve kjøpet. Den lille lekkasjen var ikke mer enn man måtte regne med når man kjøpte en demonstrasjonsbil, og de feil som for øvrig var oppstått, var nå reparert.

I alle fall var hevingskravet han mottok den 10. oktober for sent fremsatt. Bilen hadde vært klar til levering hos ham den 25. september, og dette måtte være utgangspunktet for den absolutte reklamasjonsfrist.

Den 1. november 2007 brant Karis garasje med bilen inni opp. Kari mente at dette var henne uvedkommende, da hun allerede hadde hevet kjøpet. Verken Ole Vold AS eller Kari hadde noen forsikring som kunne dekke skaden på bilen.

Drøft og løs de retts spørsmål som oppgaven reiser.

Fra arveretten:

Redegjør for reglene om:

1. Pliktdelelsarv og testasjonsfrihet
2. Testamenter og testamentsform.

Fra erstatningsretten:

Forklar kort den prinsipielle forskjellen på arbeidsgiveransvaret etter skadeserstatningsloven og et rent objektivt ansvar.

Fra strafferetten:

Redegjør kort for forholdet mellom skyldkrav i strafferetten og ulike straffrihetsgrunner, herunder krav til tilregnelighet.

Fra sivilprosessen:

Redegjør kort for reglene om rettens adgang til å gå utenfor partenes påstander og anførsler i en sivil sak.

Fra forvaltningsretten:

Marte Kirkerud, som har vanskelig for å greie seg selv, søker 15. juni 2009 Smalvik kommune om hjemmehjelp etter sosialtjenesteloven av 13. desember 1991 nr 81 kapittel 4. I brev av 1. august 2009 underrettes Marte om at sosialtjenesten i Smalvik dessverre ikke fant å kunne innvilge søknaden. På den tiden er Marte hos sin mor i nabokommunen Lilleby, mens hennes 16-årige datter, Ellen, er hjemme og passer leiligheten. Ellen sender ikke brevet videre til moren. Marte kommer hjem, og får rede på avslaget den 30. august. Hun prøver å få tak i advokat Ole Voll for å få ham til å hjelpe seg med saken, men han er bortreist. Marte skriver den 2. september 2009 selv til sosialtjenesten i Smalvik kommune, og ber om at det urimelige avslaget blir sett på en gang til. Sosialtjenesten i Smalvik finner ikke grunn til å gå videre med saken.

Drøft mulige feil i saksbehandlingen, og hvilke rettsvirkninger feilene kan ha.

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER VÅREN 2009

Mandag 5. mars: kl. 0900-1700

Fra rettskildelæren:

Redegjør for og sammenlign prinsippene for tolkning av avtaler og tolkning av lover.

Fra avtaleretten:

Marte Kirkerud hadde spurt gardinfirmaet Oppheng AS om det kunne lage og montere nye gardiner til hennes villa i Storevik. Representanter fra Oppheng kom til villaen og tok mål, og de diskuterte de tekniske løsningene for gardinoppheget. Det ble også snakket litt om pris, men det ble ikke avtalt noe uttrykkelig om dette. Kirkerud hadde ikke valgt ut stoff til gardinene ennå. Det gjorde hun tre uker senere. Etter å ha valgt stoffet, ringte hun til Oppheng AS og informerte om dette. Firmaet startet å sy gardiner og kom deretter og monterte dem.

To måneder etter at arbeidet var ferdig, mottok Kirkerud en faktura fra Oppheng AS på kr 270.432,-. Kirkerud mente dette var for dyrt. En venn av henne, som kjente bransjen, mente at kr 180.000 ville være rimelig pris. Kirkerud tegnet en sjekk på dette beløpet, og hennes advokat skrev blant annet følgende til Oppheng AS:

”Marte Kirkerud er villig til å betale dette beløpet som et endelig oppgjør, dersom denne løsningen aksepteres av Dem. Jeg vedlegger derfor en sjekk på beløpet, som kan heves av Dem dersom De aksepterer løsningen som nevnt ovenfor. I motsatt fall bes sjekken returnert til meg.”

Ca. tre måneder senere hevet Oppheng AS sjekken. Selskapets advokat skrev samme dag til Kirkeruds advokat:

”Ved Deres brev av 5. mai d.å. har Oppheng AS mottatt sjekk stor kr 180.000, som er hevet i dag. Til rest står kr 90.432,-. Hertil kommer renter.”

Kirkeruds advokat skrev umiddelbart tilbake at når sjekken var hevet, var det inngått en bindende avtale om endelig oppgjør, og Oppheng AS kunne ikke kreve mer.

Ta stilling til om avtale var kommet i stand i samsvar med kravet fra Kirkeruds advokat.

Fra fast eiendoms rettsforhold:

- 1) Redegjør for grensene for fast eiendom nede i grunnen og oppe i luften, samt for eiendomsrettens utstrekning i sjøgrunnen.
- 2) Redegjør for hovedreglene om eierens rådighet over fast eiendom.

Fra erstatningsretten:

Redegjør for skadelidtes medvirkning.

Fra offentlig rett generelt:

Begrepet rettssikkerhet og rettssikkerhetsgarantier i statsforfatningsrett, forvaltningsrett, strafferett, straffeprosess og sivilprosess.

Fra forvaltningsretten:

Bygda Utpost skal knyttes til det kommunale veinettet. Lillevik kommune ser to alternativer — enten å la veien gå over Stormyra eller over Hellemyra. Begge alternativene utredes. Kommunens administrative planmyndighet tilrår Stormyra-alternativet, mens Statens regionvegkontor, som er organisert i henhold til veglova av 21. juni 1963 nr 23 § 10, mener at veien bør gå over Hellemyra, og begrunner det i et brev til kommunen. Det politiske beslutningsorganet i plansaker, planutvalget, avgjør veivalget for den kommunale veien, jfr veglova § 6. Planutvalget bestemmer seg for Stormyra-alternativet.

En grunneier nær den planlagte Stormyra-veien forlanger å se forslaget fra Statens regionvegkontor. Kommunen avslår. Uenighet med statens vegmyndigheter er en særlig omstendighet som ikke bør gjøres kjent, mener kommunen, og viser til forvaltningslovens unntaksregler.

a. Har kommunen rett til å nekte innsyn, og i tilfelle på hvilke grunnlag? Alle tenkelige avslagsgrunnlag skal drøftes og avgjøres.

b. Fins det andre rettslige grunnlag for grunneieren for å få innsyn, og fører disse frem? Alle tenkelige avslagsgrunnlag skal drøftes og avgjøres

Etter å ha blitt nektet innsyn klager grunneieren over selve veivalget.

c. Må kommunen ta klagen under behandling? Alle tenkelige avvisningsgrunnlag skal drøftes og avgjøres.

Presset på å skrinlegge Stormyra-alternativet og å gå over til Hellemyra-alternativet øker fordi også andre grunneiere langs den planlagte Stormyra-veien begynner å protestere. Kommunens øverste organ, kommunestyret, skjønner at det kan være politisk klokt å foreta en snuoperasjon.

d. Kan kommunestyret velge å gå tilbake til Hellemyra-alternativet, i så fall med hjemmel i hvilken bestemmelse/hvilke bestemmelser? Alle tenkelige hjemmelsgrunnlag skal drøftes og avgjøres.

Kandidaten kan velge om oppgaven skal besvares ut fra offentlighetsloven og forvaltningsloven slik som disse lød frem til 1.1.2009, eller ut fra offentleglova og forvaltningsloven med det innholdet som lovene har i dag.

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER HØSTEN 2008

Mandag 1. september kl. 09.00-17.00

I alt 2 sider

Fra avtaleretten/rettskildelæren:

Likheter og ulikheter mellom lovtolking og avtaletolkning.

Fra erstatningsretten:

En vintersøndag var Peder Ås på ski i et område der han ikke hadde vært på mange år. Fra startstedet tok han en preparert og rødmerket løype. Etter kort tid tok den preparerte løypa bratt ned over til venstre, mens det fortsatte et enkelt upreparert spor rett fram, der det fortsatt var rødmerking på enkelte trær. Peder valgte dette sporet, fordi han husket det var her den gamle og velkjente løypa gikk. Etter ca. en kilometer kom han fram midt i et stort alpinanlegg, med stor trafikk av folk både på ski og på snowboard. Anlegget hadde ikke vært der sist Peder var på ski i området. Peder kunne se skiløypa fortsette på andre siden av anlegget, som her var ca. 75 m bredt. Peder var lite innstilt på å snu og gå tilbake til hovedløypa. Han mente han skulle klare å komme seg over anlegget uten problemer, selv om skiløperne kom i stor fart og sikten oppover ikke var den beste. Under kryssingen gikk det imidlertid galt: Han ble truffet av en av skiløperne og pådro seg alvorlige skader, som senere viste seg å være varige. Det var på det rene at skiløperen som kom ned over i bakken, ikke kunne bebreides.

Peder reiste sak mot alpinanlegget og krevde erstatning for sitt økonomiske tap. Anlegget hadde utvist uaktsomt forhold: Det kunne enkelt ha vært satt opp gjerde som hindret folk i å passere, og det skulle iallfall ha vært satt opp varselskilt både ved anlegget og ved løypedelet en kilometer bortenfor som gjorde oppmerksom på risikoen. Rødmalingen på trærne, som indikerte at her gikk det en vanlig løype, burde også ha vært fjernet.

Skianlegget hevdet at det ikke hadde utvist uaktsomt forhold. Peder utsatte seg for en betydelig risiko ved å krysse et alpinanlegg med stor trafikk av kjørende i høy hastighet, og han måtte selv bære følgene av det som skjedde. Anlegget innrømmet at kommunen, da det ga tillatelse til byggingen av anlegget, hadde stilt krav om varselskilt, men mente at manglende skilting ikke hadde hatt noen betydning for ulykken.

Er skianlegget ansvarlig på uaktsomhetsgrunnlag for det økonomiske tap Peder Ås har lidt, og i så fall for hvor stor del?

Fra arveretten

Forklar hvorfor vi har regler om formkrav ved testamenter og redegjør for innholdet i disse reglene.

Fra sivil- og straffeprosess

Hovedpunktene vedrørende rettens forhold til partenes anførsler og påstander i sivil sak og rettens forhold til tiltalebeslutningen i straffesak.

Fra strafferetten og rettskildelæren

Drøft kort utvidende tolking av straffebestemmelser. Illustrer med eksempler.

Fra forvaltningsretten

Mohammed Itzi fra Somalia kommer til Norge, og søker om oppholdstillatelse etter utlendingsloven av 24. juni 1988 nr 64 § 8 annet ledd. Itzi har vært regelmessig til behandling for en sjelden magesykdom mens han har vært i Norge. Han frykter for at utsiktene til helbredelse vil forspilles dersom han blir sendt hjem til Somalia. Utlendingsdirektoratet (UDI) finner at vilkårene for oppholdstillatelse ikke foreligger, og avslår søknaden. Itzi bringer avslaget inn for klageinstansen, Utlendingsnemnda (UNE). Klagen gis ikke oppsettende virkning, og Itzi får beskjed om at han må forlate landet innen 4 dager. Itzi påklager også denne avgjørelsen om å måtte forlate Norge innen 4 dager. Det hjelper ikke, han blir sendt ut av landet når fristen løper ut. Etterpå bestemmer UNE seg for å avvise klagen om å måtte forlate landet innen 4 dager.

Advokaten til Itzi anlegger søksmål, dels med påstand om at retten skal kjenne ugyldig avgjørelsen til UNE om å la være å behandle klagen om å måtte forlate landet innen 4 dager, dels med påstand om at UDIs avslag om opphold skal kjennes ugyldig på grunn av feil lovanvendelse.

Drøft rettsspørsmålene som saken reiser.

Alle oppgavene skal besvares.

EGNETHETSPRØVE FOR ADVOKATER VÅREN 2008

Mandag 28. april kl. 09.00-17.00

I alt 4 sider

Fra formueretten

Fondsmeglerforetaket Finanspiraten inviterte hvert år sine beste kunder på "opplevelses-weekend" til et for kundene ukjent reisemål. Arrangementet var gratis for kundene og de oppfattet det både som en hyggelig gest fra Finanspiratens side og som en gjenytelse for kundenes bruk av fondsmeglerforetaket. Finanspiraten besluttet at "opplevelses-weekenden" for 2001 skulle legges til Spania.

Som tidligere år kontaktet Finanspiraten firmaet Opplevelsesreiser og overlot til dette å stå for planleggingen og gjennomføringen av arrangementet. Opplevelsesreiser var et profesjonelt drevet firma med opplevelsesreiser som spesialfelt. Hvert år arrangerte de 50-60 opplevelsesreiser ("isbjørnsafari til Svalbard", "reise i Djengis Khans fotspor til det indre av Mongolia" osv). Opplevelsesreiser fikk fullstendig frie hender til selv å legge opp week-enden for Finanspiratens kunder.

Opplegget, som ble presentert for Finanspiraten i god tid før avreise og godkjent av selskapet, var som følger:

Avreise med chartret fly (utelukkende for Finanspiratens kunder og medarbeidere) fra Gardermoen fredag 28. september kl 15.00. Ankomst Sierra Nevada samme kveld. Dypsnøkjøring i fjellet lørdag morgen. På ettermiddagen samme dag helikoptertransport til Barcelona. Våkenatt der med fest med spesielle attraksjoner (show på Ramblaen – Barcelonas hovedgate, nattklubb osv). Søndag overværing av tyrefekting og dykking om ettermiddagen på Costa Brava. Mandag morgen retur til Gardermoen med samme fly som nedreisen. Hele opplevelsesreisen ble etter avtalen betalt kontant med NOK 400.000 av Finanspiraten før avreise.

Week-enden startet storslagent med dypsnøkjøring lørdag i strålende sol. Skuffelsen var imidlertid stor da helikoptret som Opplevelsesreiser hadde innchartret fra det spanske foretaket Helitransport ikke kunne ta av på grunn av noe som i ettertid viste seg å være en produksjonsfeil i et rotorblad. Det var ingen annen mulighet for Finanspiraten enn å chartre inn et nytt helikopter fra et annet spansk selskap, noe som ble gjort. Transporten til Barcelona gikk deretter problemfritt.

Finanspiraten krevde at Opplevelsesreiser erstattet det utlegg Finanspiraten hadde hatt til innleie av helikoptret, noe Opplevelsesreiser nektet. Opplevelsesreiser viste til at de ikke var ansvarlige for Helitransport, og noen skyld forelå heller ikke på verken deres egen eller Helitransports side.

Lørdag natt sprengte den baskiske frigjøringsbevegelsen ETA en bombe på et hotell like utenfor Valencia, beliggende ca 40 mil fra Barcelona. Tre engelske turister omkom og hotellet ble fullstendig ødelagt. Hotellet tilhørte samme hotellkjede som det Finanspiratens kunder var

innlosjert på i Barcelona. Hotellene var eiet av den spanske stat og et finansimperium i fellesskap.

Hendelsen, som inntraff mens Finanspiratens kunder festet på Ramblaen, utløste umiddelbart frykt blant kundene, når de ble klar over hva som hadde skjedd.

Deretter skjedde ting i rask rekkefølge: Kundene krevde å bli fløyet hjem med en gang. Finanspiraten oppfattet situasjonen som så negativ for selskapets omdømme at det tok kontakt med Opplevelsesreiser og avbestilte resten av det forhåndsbetalte arrangementet.

Finanspiraten mente at det var intrådt en force-majeure begivenhet som begrunnet avbestilling og tilbakebetaling av hele eller deler av det innbetalte vederlaget. Finanspiraten krevde også at Opplevelsesreiser betalte flybillettene for kundene tilbake til Oslo.

Finanspiraten viste blant annet til pakkereiseloven 25. august 1995 nr 57 som grunnlag for sine krav.

Opplevelsesreiser anførte at opplevelsesreisen falt utenfor pakkereiseloven og viste både til lovteksten og lovformålet. Saksforholdet måtte løses med grunnlag i alminnelig kontraktsrett, mente selskapet.

Opplevelsesreiser bestred at det var grunnlag for avbestilling. I tilfelle kunne det uansett ikke bli tale om refusjon av mer enn en del av kontraktssummen. Opplevelsesreiser nektet også for at foretaket var forpliktet til å betale hjemtransporten med rutefly. Foretaket viste til sine reisevilkår, der følgende klausul var inntatt:

”Forhåndsbetalte reiser kan bare avbestilles, dersom det foreligger en force majeure omstendighet. Med force majeure menes her at det på reisemålet eller i umiddelbar nærhet til dette, i de siste 14 dagene før avreise, konstateres krigshandlinger, naturkatastrofer, eller farlige smittsomme sykdommer eller andre begivenheter som må likestilles med disse, og det er rimelig grunn til å anta at disse forhold også vil gjøre seg gjeldende når reisen skal ta til etter avtalen. Tilsvarende gjelder der begivenheter som nevnt inntreffer på reiseruten og dette innebærer en reell risiko for kunden”.

Herover forfattes en betenkning, der de prinsipale og subsidiære rettsspørsmål drøftes og løses.

Når det spesielt gjelder forholdet til pakkereiselovens anvendelsesområde, er det i den subsidiære drøftelsen tilstrekkelig å redegjøre for hovedtrekk i problemstillinger, rettsanvendelse og konklusjoner som må antas å bli forskjellige fra den prinsipale drøftelsen.

Fra statsforfatningsretten, forvaltningsretten, strafferetten, prosessen og rettskildelæren

- a. Gi en oversikt over hva rettssikkerhet vil si, forklar hvorfor rettssikkerhet er en viktig verdi og hva rettssikkerhet betyr når lover skal tolkes.
- b. Gi eksempler på rettssikkerhetsgarantier (rettssikkerhetsregler) i statsforfatningsrett, forvaltningsrett, strafferett, sivil- og straffeprosess.

Fra forvaltningsretten

Industribedriften Lakk og Lim AS ønsket å gå over til en ny produksjonsmetode for sine limprodukter. Den nye metoden var allerede vanlig i utlandet, og vel kjent i fagmiljøer også i Norge. Metoden ville gi mer forurensning av luft og vann enn den gamle, og Lakk og Lim AS måtte derfor søke forurensningsmyndigheten om tillatelse til å ta i bruk den nye produksjonsmetoden.

Journalist Berit Tastad i avisen Dagens Nyheter hadde hørt rykter om planene i Lakk og Lim AS. Hun ønsket å finne ut hva omleggingen ville bety for bedriften selv og for lokalmiljøet, og henvendte seg til forurensningsmyndigheten for å få se søknaden fra Lakk og Lim AS. Hun fikk ikke se søknaden. Som begrunnelse for avslaget viste forurensningsmyndigheten for det første til at spørsmålet om tillatelse ennå ikke var avgjort, og at det dermed var for tidlig å gi innsyn i saksdokumentene. Innsyn ville dessuten røpe planene til Lakk og Lim AS, som, for alt forurensningsmyndigheten visste, kunne være uheldig for bedriften å få gjort kjent. Tastad var ikke fornøyd med denne avgjørelsen.

Spørsmål 1: Drøft og avgjør om journalist Tastad har krav på å få se hele eller deler av søknaden fra Lakk og Lim AS.

Hos forurensningsmyndigheten ble saken om tillatelse til å ta i bruk ny produksjonsmetode overlatt til konsulent Peder Ås. Straks Ås så saken, kom han til å tenke på at han hadde noen aksjer i Lakk og Lim AS. Verdien av aksjene var ubetydelig, og han hadde aldri møtt på generalforsamling eller engasjert seg i selskapet for øvrig. Ås ble likevel usikker på om det var riktig av ham å ha noe med denne saken å gjøre.

Spørsmål 2: Drøft og avgjør om Peder Ås kan delta i behandlingen av saken.

Etter mye tvil fikk Lakk og Lim AS tillatelse til å gjennomføre omleggingen, men på følgende vilkår:

- at produksjonen av lakk reduseres betydelig
- at omleggingen ikke medfører reduksjon av arbeidsstokken
- at Lakk og Lim AS betaler et årlig bidrag på kr 100000.- til et statlig miljøfond

Som grunnlag viste forurensningsmyndighetene til forurensningslovens § 16 første ledd, som lyder:

"I tillatelse kan det settes nærmere vilkår for å motvirke at forurensning fører til skader eller ulemper. Det kan herunder fastsettes vilkår om beskyttelses- og rensetiltak, gjenvinning og at tillatelsen bare skal gjelde for en viss tid."

Spørsmål 3: Drøft og avgjør om det ligger innenfor forurensningsmyndighetens kompetanse etter forurensningslovens § 16 første ledd å stille hvert av de aktuelle vilkårene.

Spørsmål 4: Drøft og avgjør om vilkårene ville ha vært rettmessige dersom det hadde vært den alminnelige forvaltningsrettslige læren om vilkår knyttet til begunstigende avgjørelser som hadde vært avgjørende.

Lakk og Lim AS ble underrettet om vedtaket den 18. mars 2008. Bedriften fant ikke å kunne akseptere vilkårene for tillatelsen, og i brev 16.april 2008 påklagde den vedtaket. Forurensningsmyndigheten fant at vilkårene for klage ikke var til stede, og la bare klagen i saksmappen.

Spørsmål 5: Drøft og avgjør om klagesaken ble håndtert rettmessig.

Også "Miljøvennene" – en landsomfattende miljøvernorganisasjon med 50000 medlemmer – påklagde vedtaket. Denne klagen ble avvist under henvisning til at "Miljøvennene" ikke var part i saken. "Miljøvennene" krevde klagen tatt under realitetsbehandling.

Spørsmål 6: Drøft og avgjør om "Miljøvennene" har klagerett.

Alle oppgavene skal besvares.